

Врз основа на член 22 став (2), а во врска со член 22 став (1) точка 5) од Законот за безбедност на мрежни и информациски системи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 135/2025), директорот на Агенцијата за електронски комуникации донесува

КОДЕКС

за однесување на вработените и ангажираните лица во Националниот центар за одговор на компјутерски инциденти — MKD-CIRT

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(Предмет)

Со овој кодекс се утврдуваат вредностите, начелата, професионалните стандарди на однесување, обврските за доверливост, веродостојност и интегритет, правилата за спречување судир на интереси, користењето на информации и средства, како и начинот на постапување при повреда на правилата од страна на вработените и ангажираните лица во Националниот центар за одговор на компјутерски инциденти — MKD-CIRT, како посебна организациона единица во рамките на Агенцијата за електронски комуникации.

Кодексот се применува за обезбедување доверливост и веродостојност на активностите и операциите на MKD-CIRT, како и за заштита на јавниот интерес, интегритетот на Агенцијата и довербата на субјектите и партнерите со кои MKD-CIRT соработува.

Овој кодекс се применува заедно со поединечните договори за доверливост и веродостојност кои Агенцијата ги склучува со лицата што извршуваат работни задачи во MKD-CIRT.

Член 2

(Лица на кои се применува кодексот)

Одредбите од овој кодекс се применуваат на сите лица кои вршат работни задачи, активности, услуги или имаат пристап до информации, системи, средства или простории на MKD-CIRT, без оглед на правниот основ на нивниот ангажман.

Кодексот особено се применува на вработените во MKD-CIRT, времено ангажираните лица, консултантите, експертите, практикантите, волонтерите, како и на други лица кои врз основа на одлука, договор или овластување имаат пристап до операции или информации на MKD-CIRT.

Лицата од ставот 1 на овој член се должни писмено да го прифатат кодексот пред започнување со самостојна работа или пред добивање пристап до оперативни информации и системи.

Член 3

(Значење на изразите)

Изразите употребени во овој кодекс го имаат значењето утврдено во Законот за безбедност на мрежни и информациски системи, освен ако со овој кодекс не е поинаку определено.

1. „Член на MKD-CIRT“ е секое лице на кое се применува овој кодекс согласно член 2.
2. „Оперативна информација“ е секоја информација добиена, создадена или обработена во врска со инциденти, ранливости, закани, анализи, субјекти, партнери, докази, алатки, инфраструктура или внатрешни процедури на MKD-CIRT.
3. „Доверлива информација“ е секоја оперативна информација што не е јавно објавена или е означена со TLP, службена, деловна, лична, безбедносно чувствителна или класифицирана ознака.
4. „Веродостојност“ е обврска за точно, чесно, проверливо, непристрасно и документирано постапување во сите активности, анализи, извештаи и комуникации.

5. „Судир на интереси“ е секоја состојба во која приватен, финансиски, семеен, професионален или друг интерес може да влијае, или да создаде привид дека влијае, врз непристрасното извршување на задачите.

II. ВРЕДНОСТИ И НАЧЕЛА

Член 4

(Основни вредности)

Членовите на MKD-CIRT при вршењето на задачите се водат од вредностите на законитост, професионалност, непристрасност, доверливост, интегритет, точност, одговорност, почитување и соработка.

Член 5

(Начела на професионално однесување)

Секој член на MKD-CIRT постапува во согласност со закон, со внатрешните акти на Агенцијата, со одобрените оперативни процедури и со стандардизираните практики на национално ниво.

Во постапувањето се применуваат начелата на минимален неопходен пристап, потреба да се знае, заштита на изворот, пропорционалност, точност на податоците, документираност и одговорност за преземените дејствија.

Членовите на MKD-CIRT се должни да го зачуваат професионалниот углед на Агенцијата и на MKD-CIRT и да избегнуваат дејствија што можат да ја нарушат довербата во нивната работа.

Член 6

(Усогласеност со професионални стандарди)

Кодексот се применува со почитување на добрите практики за CSIRT/CIRT тимови, вклучително практиките на FIRST, ENISA, Trusted Introducer и релевантните стандарди за управување со информациска безбедност и човечки ресурси.

Меѓународните стандарди имаат насочувачка и комплементарна функција. Во случај на несогласност, предност имаат Уставот, законите и подзаконските акти на Република Северна Македонија.

III. ДОВЕРЛИВОСТ И ЗАШТИТА НА ИНФОРМАЦИИТЕ

Член 7

(Општа обврска за доверливост)

Членовите на MKD-CIRT се должни да ја чуваат доверливоста на сите информации до кои дошле при вршењето на работните задачи или поради пристапот што им е овозможен од Агенцијата.

Обврската за доверливост се однесува особено на идентитетот на пријавителите, засегнатите субјекти и контакт-лица, техничките детали за инциденти и ранливости, индикаторите за загрозеност, форензичките материјали, извештаите, комуникациите со партнери, внатрешните процедури, личните податоци, деловните тајни, службените информации и класифицираните информации.

Доверливите информации се користат само за службени цели и само во обем неопходен за извршување на конкретната задача.

Член 8

(TLP ознаки и ограничувања на дистрибуција)

При прием, обработка и споделување информации, членовите на MKD-CIRT задолжително ги почитуваат TLP ознаките и ограничувањата поставени од изворот на информацијата.

TLP ознаките се применуваат во изворната англиска форма и не се менуваат без одобрение од изворот, освен кога изворот изречно дозволил поинакво постапување.

Ознака	Основно правило
TLP:RED	Само за именуваните приматели. Не е дозволено понатамошно споделување.
TLP:AMBER+STRICT	Само во организацијата на примателот, на основа потреба да се знае.
TLP:AMBER	Во организацијата на примателот и со директно засегнати клиенти/добавувачи, кога е неопходно.
TLP:GREEN	Во рамките на доверлива заедница, но не јавно.
TLP:CLEAR	Може јавно да се споделува без ограничување.

Член 9

(Заштита на пријавители и извори)

MKD-CIRT ја штити анонимноста и идентитетот на пријавителите на инциденти, ранливости и други безбедносни информации, особено кога пријавата е поднесена анонимно или доверливо.

Идентитетот на пријавителот или изворот не се открива пред засегнат субјект, партнерски тим, јавност или трето лице без изречна согласност на пријавителот, освен кога откривањето е задолжително согласно закон.

Во случај на законска обврска за откривање, постапувањето се координира со раководителот на MKD-CIRT и со надлежната правна служба на Агенцијата.

Член 10

(Лични податоци, деловна тајна и класифицирани информации)

Личните податоци се обработуваат законито, правично, транспарентно и само во обем неопходен за конкретната службена цел, со примена на соодветни технички и организациски мерки.

Деловните тајни и безбедносно чувствителните информации на субјектите и партнерите се чуваат од неовластено откривање, копирање, пренесување или употреба.

Класифицирани информации се обработуваат исклучиво согласно прописите за класифицирани информации и само од лица со соодветно овластување и безбедносен сертификат.

Член 11

(Траење на обврската за доверливост)

Обврската за доверливост важи за време на работниот однос или ангажманот и продолжува да важи и по неговото престанување.

За класифицираните информации се применуваат роковите и режимот утврдени со прописите за класифицирани информации. За другите доверливи и оперативни информации обврската трае најмалку десет години, освен ако со закон, договор или ознака на информацијата не е утврден подолг рок.

По престанокот на ангажманот, лицето е должно да ги врати сите службени средства, документи, носачи на податоци, акредитиви и други материјали, и да потпише потврда за враќање и за продолжување на обврската за доверливост.

IV. ВЕРОДОСТОЈНОСТ, ИНТЕГРИТЕТ И ДОКУМЕНТИРАЊЕ

Член 12

(Веродостојност во постапувањето)

Членовите на MKD-CIRT постапуваат чесно, точно, непристрасно и проверливо. Секое службено тврдење, анализа, препорака или извештај треба да се заснова на достапни факти, докази, технички наоди или јасно означени професионални проценки.

Не е дозволено фалсификување, прикривање, изменување или селективно претставување на факти, докази, индикатори, логови, технички наоди или извештаи.

Член 13

(Технички анализи и извештаи)

При изработка на технички анализи и извештаи задолжително се разграничуваат потврдени факти, основани претпоставки, хипотези и непотврдени информации.

Заклучоците што се однесуваат на заканувачки актери, кампањи, потекло на напад или атрибуција се изразуваат со наведено ниво на доверба и со кратко образложение на основата за таквата проценка.

Кога доказите се ограничени или непотполни, извештајот тоа јасно го наведува и ги прикажува можните алтернативни објаснувања.

Член 14

(Интегритет на докази и артефакти)

При собирање, чување, обработка и анализа на дигитални докази и артефакти се применуваат принципите на интегритет, автентичност, следливост, ограничен пристап и документиран синџир на старателство.

Секој доказ или артефакт се евидентира со извор, датум и време на прием, лице кое го примило, хеш-вредност кога е применливо, начинот на чување и сите последователни дејствија извршени врз него.

Измени на оригинални докази не се дозволени, освен во контролирана копија и со целосна документација.

Член 15

(Грешки и пропусти)

Членот на MKD-CIRT кој ќе утврди сопствена грешка, пропуст, несоодветно постапување или можност за нарушување на доверливост, интегритет или достапност, е должен без одлагање да го извести непосредно нареденото лице или раководителот на MKD-CIRT.

Пријавувањето на грешка со добра намера се третира како дел од културата на одговорност и континуирано подобрување и не смее само по себе да биде основ за одмазда или несразмерна мерка.

V. СУДИР НА ИНТЕРЕСИ, ПОДАРОЦИ И НЕПРИСТРАСНОСТ

Член 16

(Спречување судир на интереси)

Членовите на MKD-CIRT се должни да избегнуваат вистински, потенцијален или привиден судир на интереси и да постапуваат непристрасно при секоја анализа, препорака, комуникација или одлука.

Кога постои судир на интереси или основано сомневање дека може да постои, лицето без одлагање го известува раководителот на MKD-CIRT и се воздржува од натамошно постапување до добивање насока.

Член 17

(Примери на судир на интереси)

Како судир на интереси особено се сметаат финансиски интереси во субјект што е предмет на постапување, блиски семејни или лични односи со лица во засегнат субјект, претходно или идно ангажирање кај субјектот, лична корист од службена информација, како и секоја надворешна активност што може да влијае на непристрасноста.

Годишна изјава за интереси и нејзино ажурирање при значајна промена се поднесуваат согласно интерните акти на Агенцијата.

Член 18

(Подароци, услуги и погодности)

Членовите на MKD-CIRT не смеат да бараат, примаат или прифаќаат подароци, услуги, плаќања, попусти, покани или други погодности кои можат да влијаат или да создадат привид дека влијаат врз нивната независност, непристрасност или службено постапување.

Протоколарни или симболични подароци со мала вредност се третираат согласно интерните акти на Агенцијата и, кога е потребно, се евидентираат.

Патни трошоци, сместување, котизации и други трошоци поврзани со конференции, обуки или состаноци се прифаќаат само кога се одобрени согласно внатрешните правила на Агенцијата.

VI. УПОТРЕБА НА СРЕДСТВА, СИСТЕМИ И ПРИСТАПИ

Член 19

(Службена намена)

Средствата, системите, акредитивите, алатките, податоците и пристапите на MKD-CIRT се користат исклучиво за службени задачи, во согласност со овластувањето, работната улога и одобрените процедури.

Не е дозволена употреба на службени средства или пристапи за приватни цели, неовластено тестирање, самостојни истражувања на трети страни, активности надвор од службено одобрение или дејствија спротивни на закон.

Член 20

(Забрана за злоупотреба на информации и пристап)

Членовите на MKD-CIRT не смеат да користат службени информации, технички пристапи или сознанија за лична корист, приватни проверки, медиумски објави, трговски или финансиски одлуки, влијание врз трети лица, или за било која цел што не е поврзана со службената задача.

Секој пристап до оперативни информации и системи се врши само кога постои службена потреба и подлежи на техничка евиденција и ревизија.

Член 21

(Безбедно ракување со средства и акредитиви)

Членовите на MKD-CIRT се должни да ги чуваат службените уреди, криптографски средства, токени, лозинки, сертификати и други акредитиви од губење, неовластен пристап или злоупотреба.

Губење, компромитација или сомневање за компромитација на средство или акредитив се пријавува веднаш, без оглед на причината.

VII. ПРОФЕСИОНАЛНО И ЈАВНО ОДНЕСУВАЊЕ

Член 22

(Однесување во работната средина)

Членовите на MKD-CIRT се однесуваат професионално, одговорно и со почит кон колегите, институциите, субјектите, партнерите и граѓаните.

Не се дозволени дискриминација, вознемирување, омаловажување, заплашување, непрофесионална комуникација, злоупотреба на хиерархија или било какво однесување што ја нарушува работната средина или интегритетот на тимот.

Член 23

(Јавно изразување и социјални мрежи)

Јавното изразување на членовите на MKD-CIRT, вклучително на социјални мрежи, не смее да содржи оперативни, доверливи, службени, лични, деловно чувствителни или класифицирани информации.

Кога членот јавно настапува како приватно лице, не смее да создава впечаток дека зборува во име на MKD-CIRT или на Агенцијата, освен кога има овластување за тоа.

Официјална комуникација со јавноста и медиумите во име на MKD-CIRT или Агенцијата ја врши само овластено лице или лице посебно овластено за конкретниот случај.

Член 24

(Публикации, презентации и стручни настапи)

Публикации, презентации, обуки, интервјуа или јавни настапи што се поврзани со работата на MKD-CIRT се реализираат со претходно одобрение од раководителот на MKD-CIRT, а кога е потребно и со претходна правна или безбедносна проверка.

Ограничувањето од ставот 1 не се однесува на научни и едукативни активности што не содржат оперативни, доверливи или службени информации и не создаваат впечаток на официјален став на Агенцијата.

Член 25

(Контакти со надворешни страни)

Оперативната комуникација со партнерски CSIRT/CIRT тимови, меѓународни организации, добавувачи, субјекти, надлежни органи и други надворешни страни се остварува преку одобрени канали и во рамките на овластувањето.

Неовластено преземање обврски во име на MKD-CIRT или Агенцијата не е дозволено.

VIII. ПРИЈАВУВАЊЕ НА ПОВРЕДИ И ЗАШТИТА НА ПРИЈАВИТЕЛИ

Член 26

(Обврска за пријавување)

Членовите на MKD-CIRT се должни без одлагање да пријават повреда или основано сомневање за повреда на овој кодекс, закон, интерен акт, правило за доверливост, судир на интереси, злоупотреба на пристап или обид за корупција, заплашување, социјален инженеринг или неовластено влијание.

Пријавувањето може да се однесува на сопствено постапување, постапување на друг член на MKD-CIRT или постапување на надворешно лице во врска со активностите на MKD-CIRT.

Член 27

(Канали за пријавување)

Пријавувањето се врши до непосредно надреденото лице, раководителот на MKD-CIRT, директорот на Агенцијата, правната служба или друг внатрешен канал утврден со актите на Агенцијата.

Кога природата на повредата го бара тоа, лицето може да користи канали за заштитено пријавување согласно прописите за заштита на укажувачи.

Член 28

(Заштита од одмазда)

Лице кое со добра намера пријавило повреда или сомневање за повреда не смее да трпи одмазда, неповолен третман, деградирање, исклучување, закани, притисок или друга негативна последица поради пријавувањето.

Свесно лажно пријавување или пријавување со намера да се наштети на друго лице претставува повреда на овој кодекс.

IX. ПОЕДИНЕЧНИ ДОГОВОРИ ЗА ДОВЕРЛИВОСТ И ВЕРОДОСТОЈНОСТ

Член 29

(Обврска за склучување договор)

Агенцијата склучува поединечен договор за доверливост и веродостојност со секој член на MKD-CIRT пред започнување со работа или пред добивање пристап до оперативни информации, системи или средства.

Договорот детално ги уредува обврските за доверливост и веродостојност, начинот на користење на информации и средства, траењето на обврските, враќањето на средствата по престанок на ангажманот, како и последиците за непочитување на договорот.

Член 30

(Минимална содржина на договорот)

Поединечниот договор најмалку содржи: прифаќање на овој кодекс, опис на доверливите информации, обврски за веродостојност, забрана за неовластено откривање и користење, обврска за пријавување судир на интереси, обврска за враќање на средства, траење на обврските, правила за постапување по престанок на ангажманот и последици за повреда согласно закон и интерните акти на Агенцијата.

Договорот не може да содржи одредби спротивни на закон, колективен договор, интерните акти на Агенцијата или правата што му припаѓаат на лицето согласно важечките прописи.

Член 31

(Изјава за прифаќање)

Секој член на MKD-CIRT потпишува изјава дека го прочитал, разбрал и прифаќа овој кодекс.

Изјавата се обновува при суштинска измена на кодексот, како и кога тоа е потребно поради промена на работната улога, степенот на пристап или природата на ангажманот.

Х. ОБУКА, НАДЗОР И ОДГОВОРНОСТ

Член 32

(Влезна и континуирана обука)

Пред започнување со самостојна работа, членовите на MKD-CIRT поминуваат влезна обука за овој кодекс, доверливост, TLP, заштита на лични и класифицирани информации, судир на интереси, безбедно ракување со средства и пријавување повреди.

Најмалку еднаш годишно се спроведува обновување на знаењата за етичко и професионално постапување, со документирана евиденција за учество.

Член 33

(Надзор над примената)

Раководителот на MKD-CIRT, во координација со надлежните организациони единици на Агенцијата, го следи спроведувањето на кодексот, предлага подобрувања и обезбедува практични насоки за негова примена.

Надзорот над примената не смее да ја наруши законската заштита на личните податоци, работничките права, правото на приватност и доверливоста на заштитените пријави.

Член 34

(Постапување при повреда)

Повредите на овој кодекс се разгледуваат согласно важечките закони, колективни договори, интерните акти на Агенцијата и договорите за доверливост и веродостојност.

При постапувањето се почитуваат начелата на законитост, правичност, пропорционалност, доверливост, право на изјаснување и право на правна заштита.

Кога повредата истовремено претставува дисциплинска повреда, прекршок, кривично дело, повреда на класифицирани информации, повреда на лични податоци или деловна тајна, се применуваат и соодветните посебни прописи.

Член 35

(Видови последици)

Во зависност од природата, тежината, последиците, степенот на вина, претходното однесување и повторувањето на повредата, можат да се преземат мерки согласно закон и интерните акти на Агенцијата, вклучително предупредување, обука, ограничување или одземање на пристап, времено отстранување од конкретна задача, дисциплинска постапка, раскинување на договор или известување на надлежен орган кога е применливо.

Овој кодекс не воведува самостојни казни надвор од законската и договорната рамка, туку претставува основ за оценување на професионалното однесување и за активирање на соодветните постапки.

XI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 36

(Усогласување на постојни договори и пристапи)

Постојните членови на MKD-CIRT го потпишуваат кодексот и, доколку е потребно, ги усогласуваат поединечните договори за доверливост и веродостојност во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој кодекс.

Постојните пристапи до системи, средства и информации се ревидираат во истиот рок, со цел усогласување со принципите на минимален неопходен пристап и потребата за запознавање.

Член 37

(Преиспитување и ажурирање)

Овој кодекс се преиспитува најмалку еднаш во две години, како и при значајна промена на законската рамка, организацијата на MKD-CIRT, меѓународните стандарди или оперативната пракса.

Предлози за измени може да поднесе раководителот на MKD-CIRT, правната служба на Агенцијата или директорот на Агенцијата.

Член 38

(Однос со други акти)

Овој кодекс ги дополнува и не ги укинува одредбите на Законот за безбедност на мрежни и информациски системи, прописите за работни односи, административни службеници, класифицирани информации, заштита на лични податоци, заштитено пријавување, антикорупција и другите интерни акти на Агенцијата.

Во случај на колизија се применува правната норма од повисок ранг, односно посебната правна норма кога таа уредува специфично прашање.

Член 39

(Влегување во сила)

Овој кодекс влегува во сила со денот на донесувањето.

Кодексот се објавува на начин утврден со интерните акти на Агенцијата и се доставува до сите лица на кои се применува.

Бр. 0101-1511/10
Скопје, 26.05 2026 година

ДИРЕКТОР
на Агенцијата за електронски комуникации

Jeton Akiku

ПРИЛОГ 1 — ИЗЈАВА ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА КОДЕКСОТ

Јас, _____, со работно место/ангажман _____, потврдувам дека го прочитав, го разбрав и го прифаќам Кодексот за однесување на вработените и ангажираните лица во MKD-CIRT.

Се обврзувам дека ќе постапувам согласно Кодексот, дека ќе ги чувам доверливите и оперативните информации, дека ќе постапувам веродостојно и непристрасно и дека без одлагање ќе пријавам судир на интереси, повреда на доверливост или друга повреда на Кодексот.

Свесен/свесна сум дека непочитувањето на Кодексот може да има последици согласно закон, интерните акти на Агенцијата и поединечниот договор за доверливост и веродостојност.

Датум: _____

Потпис: _____

Име и презиме: _____

**ПРИЛОГ 2 — МИНИМАЛНА СОДРЖИНА НА ПОЕДИНЕЧЕН ДОГОВОР ЗА ДОВЕРЛИВОСТ И
ВЕРОДОСТОЈНОСТ**

Област	Минимална содржина
Страни	Агенцијата за електронски комуникации и лицето што врши работни задачи во MKD-CIRT.
Предмет	Уредување на доверливост, веродостојност, користење на информации и средства, судир на интереси и последици за непочитување.
Доверливи информации	Оперативни информации, инциденти, ранливости, субјекти, извори, докази, лични податоци, деловни тајни и класифицирани информации.
Веродостојност	Обврска за точно, проверливо, непристрасно и документирано постапување.
Пристап и средства	Користење само за службени цели, враќање на средства и акредитиви по престанок на ангажманот.
Траење	За време на ангажманот и по престанокот, согласно Кодексот, договорот и важечките прописи.
Повреди и последици	Последици согласно закон, интерни акти на Агенцијата и договорот; без воведување мерки спротивни на важечките прописи.
Правна заштита	Право на изјаснување, правна заштита и постапување согласно надлежните прописи.